

Motion till riksdagen

1988/89:Jo853

av Arne Andersson i Gamleby och Lena Öhrsvik

(båda s)

Åtgärder mot surt grundvatten i vattentäkter

Under tre år har försöksverksamhet pågått med statsbidrag till åtgärder mot surt grundvatten. Naturvårdsverket är ansvarig myndighet. Budgetåret 1985/86 och 1986/87 fördelades 13,6 milj. kr. samt för 1987/88 10 milj. kr. Medlen har fördelats till länsstyrelser som sedan fördelat dem till respektive kommuner.

Länsstyrelsen i Kalmar län fördelade 1985/86 och 1986/87 0,7 milj. kr. till tre kommuner samt 1987/88 0,6 milj. kr. till sex kommuner.

I Kalmar län har dessa medel använts i det viktiga arbetet att förbättra det sura brunnsvattnet. Medlen har lett till en dokumenterat positiv verksamhet. Behovet är stort av fortsatt statligt stöd så att verksamheten kan få fortgå utan avbrott.

Att det även fortsättningsvis finns behov av insatser råder det ingen tvekan om:

- Under de år som medel funnits tillgängliga för insatser mot surt grundvatten har behovet ute i kommunerna vida överstigit de medel som funnits.
- Kommunerna har lagt ner ett stort arbete på att informera allmänheten om möjligheten att söka pengar för olika åtgärder. Denna information har lett till ett stort intresse att göra insatser i dag. Dras det statliga stödet in kommer många människor att få börja om på nytt om verksamheten senare återupptas.
- Många kommuner har lyckats knyta till sig kompetenta personer som handhar försurningsfrågorna. Utan ett statligt stöd riskerar denna kompetens att gå förlorad.
- Fyra kommuner i Kalmar län saknar för närvarande underlag för att påbörja insatser mot surt grundvatten. (De två Ölandskommunerna borträknade.) Planering har dock inletts. Skulle naturvårdsverkets förslag om att dra in stödet till olika projekt som syftar till åtgärder mot surt grundvatten genomföras, kommer sannolikt inga insatser att göras i dessa fyra kommuner.

I skrivelse till regeringen den 31 augusti 1988 har naturvårdsverket redovisat en utvärdering av försöksverksamhet med statsbidrag till åtgärder mot surt grundvatten i enskilda vattentäkter. Verket refererar ett ställningstagande från livsmedelsverket som anser att statsbidrag inte är motiverat från hälsomässiga bedömningar. Mot denna bakgrund anser naturvårdsverket att övriga bidragsskäl inte ensamma motiverar en fortsatt bidragsgivning.

Frågan har diskuterats vid sammanträde med landshövdingarna i de sju

sydligaste länen, varvid det visade sig att länsstyrelserna i sydlänen inte delar naturvårdsverkets uppfattning.

Även om den försämring av brunnsvattnet som försurningen orsakat inte har konstaterats ge medicinska skador, är det dock angeläget att den åtgärdas. Det är ostridigt att andra olägenheter t.ex. i form av missfärgning och smakförsämring uppstår. Därtill kommer oron för hälsoeffekter så länge det inte helt klarlagts att sådana inte kan förekomma. Vidare orsakas korrosionsskador för mycket stora belopp.

Det är därför angeläget att kraftfulla åtgärder vidtas för att komma till rätta med detta problem och det är rimligt att statsbidrag utgår dels för att få snabbhet och kvalitet i insatserna, dels av rättviseskäl. Tätorternas vatten- och avloppsförsörjning har tidigare subventionerats med mer än 2 miljarder i statsbidrag. Av kommunala skattemedel har kanske lika stora belopp utgått genom att kommunerna inte tar ut hela självkostnaden för de allmänna vatten- och avloppsanläggningarna.

De praktiska erfarenheterna ute i länen av försöksverksamheten med statsbidrag mot sura brunnar är mycket positiva. Vid sidan av att olägenheterna av grundvattnets försurning har åtgärdats, har också andra brister av skilda slag rättats till, eftersom detta ställts som villkor för statsbidrag. Enkla rutiner för bidragsgivningen har utvecklats, vilket gjort att kommunernas kostnader för administration, rådgivning, provtagning och analys har kunnat begränsas till 6 % av bidragssumman. Sammanfattningsvis talar alltså starka skäl för en fortsatt bidragsgivning. Samtidigt bör givetvis det forsknings- och utvecklingsarbete som naturvårdsverket föreslagit i sin skrivelse komma till stånd.

Hemställen

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av fortsatta insatser mot surt grundvattnet i enskilda vattentäkter.

Stockholm den 25 januari 1989

Arne Andersson (s)
i Gamleby

Lena Öhrsvik (s)

